

КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри _____,
протокол №1 від "27" серпня 2020 р.
Зав. кафедри _____ Ситник Н. С.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЇХ ПРОВЕДЕННЯ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

„СУЧАСНІ ФІНАНСОВІ ТА ГРОШОВО-
КРЕДИТНІ СИСТЕМИ”

галузь знань: 07 – Управління та адміністрування
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність: 072 – Фінанси, банківська справа та
страхування
(код та найменування спеціальності)

освітня програма: Фінанси, митна та податкова справа
(найменування спеціалізації)
освітній ступінь: бакалавр

форма навчання: денна

ЛЬВІВ 2020

Зміст планів семінарських занять

Плани семінарських занять і методичні рекомендації щодо їх проведення з навчальної дисципліни включають такі розділи:

- РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**
- РОЗДІЛ 2. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**
- РОЗДІЛ 3. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**
- РОЗДІЛ 4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ**

РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські заняття проводяться з метою закріплення теоретичних знань, одержаних під час лекційних занять, виконання самостійних та ІНДЗ і узагальнення досвіду зарубіжних країн щодо організації та функціонування національних фінансових та грошово-кредитних систем; з'ясування системи чинників, що визначають характер грошово-кредитних систем країн з ринковою економікою та їхню інтеграцію до світової фінансової системи; аналізу проблем та шляхів підвищення ефективності функціонування сучасних фінансових та грошово-кредитних систем.

На семінарських заняттях студенти виконують запропоновані їм завдання під керівництвом викладача після самостійного вивчення теми, користуючись літературними джерелами і конспектом лекцій.

РОЗДІЛ 2. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Тема семінарського (практичного, лабораторного) заняття. Контрольні роботи (заліки по модулях)	Кількість годин
1	2	3
ЗАЛІКОВИЙ МОДУЛЬ № 1		
1.	Тема 1. Поняття, класифікація та склад фінансових систем	1
2.	Тема 2. Державні фінанси у країнах з ринковою економікою.	1
3.	Тема 3. Грошові системи: сутність та основні етапи розвитку.	1
4.	Тема 4. Кредитні системи: сутність та структура	1
5.	Тема 5. Валютні системи: сутність та еволюція розвитку	1
6.	Тема 6. Грошово-кредитна політика: сутність, типи та інструменти	1
7.	Тема 7. Міжнародні валютно-фінансові установи.	1
8.	Тема 8. Фінансова та грошово-кредитна системи Європейського Союзу	2
9.	Тема 9. Фінансова та грошово-кредитна системи США	1
10.	Тема 10. Фінансова та грошово-кредитна системи Великої Британії.	1
11.	Тема 11. Фінансова та грошово-кредитна системи Японії.	1
12.	Тема 12. Принципи функціонування фінансової та грошово-кредитної систем в ісламських країнах	2
13.	Залік по модулю, (контрольна робота)	2
Разом практичних (семінарських, лабораторних) занять		14
Разом контрольні роботи, заліки по модулях (ЗМ)		2
Разом годин		16

РОЗДІЛ 3. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

План семінарського заняття № 1

Тема № 1. Поняття, класифікація та склад фінансових систем

Тема № 2. Державні фінанси у країнах з ринковою економікою

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Фінанси», «Гроші і кредит», «Банківська система», «Бюджетна система», «Фінансовий ринок», «Міжнародні фінансові організації», «Корпоративні фінанси».

Мета семінару: засвоєння студентами навчального матеріалу з теми, яка стосується визначення сутності фінансової системи, її структур та принципів

побудови; закріплення знань щодо загальної характеристики сфер і ланок фінансової системи. а також засвоєння навчального матеріалу з теми, яка стосується стану розвитку державних фінансів в Україні та зарубіжних країнах..

Завданнями семінарського заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Поняття та підходи до визначення фінансової системи.
2. Структурна будова і класифікація фінансових систем.
3. Загальна характеристика окремих ланок фінансової системи: державний бюджет, територіальні фінанси, державний кредит, спеціальні фонди, фінанси суб'єктів господарювання.
4. Засновниками фінансової науки у Німеччині були камералісти, в Італії та Англії – меркантилісти, у Франції – фізіократи. Поясніть, чим відрізнялися ці школи економічної думки у поглядах на податки.
5. Проаналізуйте висловлювання Ш. Монтеск'є: «Податок – та частина багатства, яку кожен громадянин віддає, щоб у безпеці користуватися рештою». Як Ви його розумієте?
6. У деяких країнах діє система закріплених доходів, у інших – система регулюючих доходів. Порівняйте і прокоментуйте ці дві системи. Якій з них Ви надаєте перевагу?
7. Назвіть основні причини ухилення від сплати податків. Які з них є домінуючими в Україні та в розвинутих країнах Європи?
8. Проаналізуйте, від чого залежить структура доходів держави у зарубіжних країнах. Чи справедливо, на Ваш погляд, використовувати приватизацію для формування державних доходів і на які потреби варто спрямовувати ці кошти?
9. Охарактеризуйте принципи оптимального оподаткування, розроблені у фінансовій науці. Яким, на Ваш погляд, має бути оптимальний рівень оподаткування, які чинники при його визначенні необхідно враховувати? Аргументуйте свою відповідь.
10. Які основні ознаки офшорної зони Ви можете виділити?
11. Поміркуйте, чи доцільним є створення офшорних зон в Україні та які наслідки це може мати для економіки нашої держави?
12. Які позитивні та негативні наслідки використання непрямих методів фінансування соціальної сфери Ви можете виділити? Якими, на Вашу думку, мають бути передумови їхнього впровадження на практиці?

13. Порівняйте між собою різні форми державно-приватного партнерства, які застосовуються у зарубіжній практиці. Яка з них, на Ваш погляд, найбільш прийнятна для впровадження в Україні і чому?
14. Які чинники зумовили швидкий розвиток суверенних фондів суспільного добробуту в сучасних умовах? Чи є потреба у створенні такого фонду в Україні та за рахунок яких джерел він може поповнюватися?

План семінару: (проблемні питання і завдання, які спрямовують студента на їх обговорення)

1. Сутність фінансової системи, її структура та принципи побудови.
2. Загальна характеристика сфер і ланок фінансової системи.
3. Проблеми розвитку фінансової системи України та шляхи її вдосконалення.
4. Еволюція та сучасні риси державних фінансів у країнах з розвинутою ринковою економікою
5. Загальна характеристика фінансових систем зарубіжних країн (за рівнем ресурсного потенціалу забезпечення потреб економіки)
6. Загальні риси організації управління фінансами у зарубіжних країнах
7. Взаємозалежність фінансових систем різних країн.

Додаткові завдання для підготовки до семінару: (підготовка доповідей, рефератів, есе, презентацій тощо на теми, які пропонуються викладачем або студентом, але з обов'язковим узгодженням з викладачем).

1. Офшорний бізнес як форма мінімізації оподаткування.
2. Проблеми розвитку фінансової системи України та шляхи її вдосконалення

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, виконання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Основна та допоміжна література:

1. Вплив державної податкової політики на формування середнього класу: світовий досвід для України : монографія / В. В. Смаглюк. - Дніпро : Середняк Т. К., 2019. - 191 с.
2. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / Ніколаєнко Ю. В. - Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2015. - 187 с..
3. Економіка зарубіжних країн : підруч. для студентів, які навчаються за спец. "Економіка" / [С. В. Войтко та ін.] ; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського". - Київ : КПІ ім. І. Сікорського : Політехніка, 2017. - 399 с
4. Коркач І.В. Розвиток державних фінансів України та зарубіжних країн / Коркач І.В // «Молодий вчений» • № 6 (33) • червень, 2016 р. . – С. 54-56.
5. Лисенков Ю.М., Коротка Т.А. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн.- К.: Зовнішня торгівля, 2015. - 118 с.
6. Митна політика зарубіжних країн : навч. посіб. для студентів ВНЗ III –IV рівнів акредитації / Інна Анатоліївна Гуцул ; Тернопіл. нац. екон. ун-т, Ф-т

фінансів, Каф. податків та фіскал. політики. - Тернопіль : ТНЕУ, 2018. - 197 с.

7. Рисін В.В. Грошово - кредитні системи зарубіжних країн [Текст]: Навчальний посібник.- Львів.: ЛБІ НБУ, 2015. – 268 с.
8. Сучасні моделі професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу: порівняльний досвід : монографія / [В. В. Артемчук та ін. ; за заг. ред. В. О. Радкевич] ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т проф.-техн освіти. - Житомир : Полісся, 2018. - 207 с
9. Фінансові системи зарубіжних країн : навч. посіб. / Савастеева О. М. ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - Київ : Гуляєва В. М., 2019. - 177 с.

Інтернет ресурси:

1. Сервер Нацкомфінпослуг www.dfp.gov.ua
2. Сервер Мінфіну України www.minfin.gov.ua
3. Ліга Бізнес Інформ www.liga.net

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття.

План семінарського заняття № 2

Тема 3. Грошові системи: сутність та основні етапи розвитку.

Тема 4. Кредитні системи: сутність та структура

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Фінанси», «Гроші і кредит», «Банківська система», «Бюджетна система», «Фінансовий ринок», «Міжнародні фінансові організації», «Корпоративні фінанси».

Мета семінару: засвоєння студентами навчального матеріалу з теми, яка стосується вивчення основних етапів розвитку грошових систем, їх типів та еволюції; сутність, призначення та види фінансового посередництва, структуру кредитної системи.

Завданнями семінарського заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Що таке грошова система?
2. Які складові елементи грошової системи, їх визначення?
3. Які ви знаєте типи грошових систем?
4. Охарактеризуйте систему обігу металевих грошей.
5. Що таке біметалізм і монометалізм, золотомонетний стандарт?
6. Охарактеризуйте паперово-грошову систему.
7. Дайте характеристику грошової системи ринкового типу.
8. Дайте характеристику грошової системи неринкового типу.
9. Охарактеризуйте грошові системи відкритого та закритого типів.
10. Які Ви знаєте методи регулювання грошового обороту?
11. Який сектор грошового ринку є сферою діяльності фінансових посередників?
12. У чому полягає сутність фінансового посередництва?
13. Дати визначення кредитної системи.
14. Чи є центральний банк фінансовим посередником? Обґрунтуйте відповідь.
15. Які операції відносять до базових банківських?
16. Назвіть функції, що виконує банк.
17. За якими ознаками класифікуються небанківські фінансово-кредитні установи?
18. Які з фінансових посередників беруть участь у процесі створення депозитів?
19. Дайте характеристику центрального банку, у чому полягає його призначення?
20. У чому різниця між центральним і комерційним банком?

План семінару: (проблемні питання і завдання, які спрямовують студента на їх обговорення)

1. Поняття грошової системи, характеристика її елементів.
2. Основні етапи розвитку грошових систем. Еволюція типів грошових систем.
3. Взаємозв'язок розвитку грошових систем з розвитком економічних відносин. Класифікація типів грошових систем за різними критеріями. Принципи організації сучасних грошових систем зарубіжних країн.
4. Сутність та структура кредитної системи. Еволюція кредитних систем.
5. Принципи побудови кредитних систем на сучасному етапі
6. Банківська система. Функції та класифікація банків. Сучасні тенденції розвитку банків
7. Спеціалізовані кредитно-фінансові інститути. Класифікація небанківських кредитно-фінансових інститутів.

Додаткові завдання для підготовки до семінару: (підготовка доповідей, рефератів, есе, презентацій тощо на теми, які пропонуються викладачем або студентом, але з обов'язковим узгодженням з викладачем).

Теми рефератів та доповідей

1. Сутність та структура грошової системи
2. Роль банків у створенні грошей
3. Основні етапи розвитку грошових систем
4. Грошові реформи і методи їх проведення
5. Сучасні тенденції у розвитку грошових систем країн із ринковою економікою
6. Кредитна системи: сутність, призначення, функції
7. Види банківських установ та їх класифікація
8. Небанківські кредитно-фінансові установи: види та особливості функціонування
9. Сучасні тенденції в розвитку кредитних систем країн з ринковою економікою
10. Концентрація та централізація банківського капіталу в сучасних умовах
11. Моделі взаємозв'язку банків з реальним сектором економіки промисловістю.

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, виконання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Основна та допоміжна література:

До теми 3

1. Гербич Л. А. Фінансові та кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / Л. А. Гербич. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 440 с.
2. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / З. В. Герасимчук [та ін.] ; Луц. нац. техн. ун-т. - Херсон : ОЛДІ-плюс, 2015. -570 с
3. Мельник П. В. Банківські системи зарубіжних країн: підручник / П. Мельник, Л. Тарангул, О. Гордей. – К. : Алерта, Центр учбової літератури, 2010. – 589 с.
4. Гербич Л. А. Фінансові та кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / Л. А. Гербич. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 440 с.
5. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / З. В. Герасимчук [та ін.] ; Луц. нац. техн. ун-т. - Херсон : ОЛДІ-плюс, 2015. -570 с
6. Семко Т.В, Руденко М.В. Гроші та кредит у схемах і таблицях. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 158 с.
7. Циганов С.А. Генезис банківських систем у трансформаційних економіках: структурно-функціональний аналіз. К.: Академпрес, 2006.
8. Дук І.В. Еволюція, стадії розвитку і функції центральних банків розвинутих країн світу / І. Дук // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. – 2009. – Вип. 2 (46). – С. 91–96.
9. Крупка І. М. Сучасні міжнародні вимоги регулювання ліквідності банків / І. М. Крупка, Х. П. Паньків // Бізнес Інформ. – 2013. – № 6. – С. 337 – 341.
10. Міщенко В. Базель-III: нові підходи банківського регулювання / В. Міщенко, А. Незнамова // Вісник НБУ. – 2011. – № 1. – С. 4 – 9.
11. Чамро Ю.О. Еволюція розвитку центральних банків та їх історичні типи / Ю. Чамро // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2011. – № 3. – С. 231-236.

До теми 4

1. Кравець В.М., Кравець О.В. Західноєвропейський банківський бізнес: становлення і сучасність / За ред. В.І. Міщенко. – К.: Знання-Прес, 2003
2. Мельник П. В. Банківські системи зарубіжних країн: підручник / П. Мельник, Л. Тарангул, О. Гордей. – К. : Алерта, Центр учбової літератури, 2010. – 589 с.
3. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн. [Текст] Навчально-методичний посібник. – Львів, Київ: «Тріаді плюс», «Алерта», 2018. – 160 с.
4. Фінансові системи зарубіжних країн : навч. посіб. / Савастєєва О. М. ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - Київ : Гуляєва В. М., 2019. - 177 с.
5. Циганов С.А. Генезис банківських систем у трансформаційних економіках: структурно-функціональний аналіз. К.: Академпрес, 2006.
6. Шамова І. В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн для спеціальності «Банківська справа»: Навч.-метод. посіб. для самостійного вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2007. – 160 с.
7. Златіна Н. Особливості банківських систем зарубіжних країн (на прикладі Франції, Німеччини, Італії та Швейцарії) / Н. Златіна // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. - 2010. - Вип. 84. - С. 90-93.
8. Міщенко В. Базель-III: нові підходи банківського регулювання / В. Міщенко, А.Незнамова // Вісник НБУ. – 2011. – № 1. – С. 4 – 9.
9. Слобода Л. Я. Зарубіжний досвід управління капіталом банків / Л. Я. Слобода,
10. Чамро Ю.О. Еволюція розвитку центральних банків та їх історичні типи / Ю.О. Чамро // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2011. – №3 (12). – С. 231–236.

Інтернет ресурси:

1. Банк міжнародних розрахунків: www.bis.org
2. Європейський банк реконструкції і розвитку: www.ebrd.com
3. Європейський центральний банк: www.ecb.int
4. Міжнародний валютний фонд: www.imf.org
5. Світовий банк: www.worldbank.org

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор
Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття.

План семінарського заняття №3

Тема 5. Валютні системи: сутність та еволюція розвитку

Тема 6. Грошово-кредитна політика: сутність, типи та інструменти

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Фінанси», «Гроші і кредит», «Банківська система», «Бюджетна система», «Фінансовий ринок», «Міжнародні фінансові організації», «Корпоративні фінанси».

Мета семінару: засвоєння студентами навчального матеріалу з теми, яка стосується вивченню сутності валютної системи, еволюції її розвитку та сутності, типів, інструментів грошово-кредитних політик.

Завданнями семінарського заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Дайте визначення поняття «валюта» та назвіть її різновиди за окремими критеріями.
2. Назвіть умови переходу до повної конвертації грошей.
3. Чим відрізняється внутрішня та зовнішня конвертованість?
4. Визначте ключові елементи Бреттон-Вудської валютної системи.
5. Охарактеризуйте режими валютного курсу за методологією МВФ.
6. Визначення обмінного валютного курсу національних паперових грошей у період дії золотого стандарту.
7. Вплив золотого стандарту на розвиток міжнародних торговельних відносин.
8. Істотні обмеження системи золотого стандарту.
9. Основні положення Бреттон-Вудської валютної системи.
10. Визначальні принципи Ямайської валютної системи.
11. Сутність та основні цілі грошово-кредитної політики центрального банку
12. Які стратегічні цілі грошово-кредитної політики в США, Європейському Союзі, Японії, Україні?
13. Охарактеризуйте конфлікт цілей грошово-кредитної політики.
14. Охарактеризуйте критерії щодо вибору проміжних і поточних цілей.
15. Чому центральний банк не в змозі одночасно стабілізувати процентні ставки і пропозицію грошей у національній економіці?
16. У чому полягають переваги політики проведення операцій на відкритому ринку?
17. У чому полягають переваги і недоліки процентної політики центрального банку?
18. У чому полягають переваги і недоліки політики обов'язкового резервування?

19. Які інструменти грошово-кредитної політики використовуються центральним банком для регулювання обмінного курсу національної грошової одиниці?
20. Які інструменти прямого впливу на грошовий ринок і економічні процеси в країні застосовує НБУ?

План семінару: (проблемні питання і завдання, які спрямовують студента на їх обговорення)

1. Валютні системи: поняття, призначення та елементи. Національна валютна система як складова національної грошової системи країни.
2. Характеристика елементів національної та світової валютних систем
3. Основні етапи історичного розвитку світової валютної системи. Золотий стандарт. Генуезька валютна система. Бреттон-Вудська валютна система. Ямайська валютна система.
4. Сутність грошово-кредитної політики та її інституційна основа. Визначення грошово-кредитної політики, її об'єкти та суб'єкти. Типи грошово-кредитної політики
5. Місце і роль грошово-кредитної політики в загальнодержавній економічній політиці
6. Класифікаційна характеристика інструментів грошово-кредитної політики. Політика обов'язкових резервних вимог. Політика рефінансування центральним банком комерційних банків. Процентна політика центрального банку: зміст та ефективність. Політика центрального банку на відкритому ринку

Додаткові завдання для підготовки до семінару: (підготовка доповідей, рефератів, есе, презентацій тощо на теми, які пропонуються викладачем або студентом, але з обов'язковим узгодженням з викладачем).

1. Міжнародна валютна система: сутність та елементи.
2. Бреттон-Вудська валютна система.
3. Основні принципи Ямайської валютної системи.
4. Створення та особливості функціонування Європейського валютного союзу.
5. Європейський центральний банк як елемент європейської банківської системи.
6. Світові резервні валюти та їх роль у функціонуванні грошово-кредитних систем.
7. Міжнародні грошові одиниці.
8. Кейнсіанський та монетаристський підходи до грошово-кредитної політики
9. Фіскальна і грошово-кредитна політика: проблеми взаємозв'язку
10. Вплив грошово-кредитної політики на економічне зростання
11. Грошово-кредитна політика в умовах переходу від стагнації до економічного зростання

12. Політика центрального банку з обов'язкового резервування та оцінка її ефективності
13. Центральний банк на ринку державних цінних паперів.

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, виконання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Основна та допоміжна література:

Тема 5

1. Мельник П. В. Банківські системи зарубіжних країн: підручник / П. Мельник, Л.Тарангул, О. Гордей. – К. : Алерта, Центр учбової літератури, 2010. – 589 с.
2. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн. [Текст] Навчально-методичний посібник. – Львів, Київ: «Триаді плюс», «Алерта», 2018. – 160 с
3. Фінансові системи зарубіжних країн : навч. посіб. / Савастєєва О. М. ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - Київ : Гуляєва В. М., 2019. - 177 с.
4. Циганов С.А. Генезис банківських систем у трансформаційних економіках: структурно-функціональний аналіз. К.: Академпрес, 2006.
5. Шамова І. В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн для спеціальності «Банківська справа»: Навч.-метод. посіб. для самостійного вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2007. – 160 с.
6. Дук І.В. Еволюція, стадії розвитку і функції центральних банків розвинутих країн світу / І. Дук // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. – 2009. – Вип. 2 (46). – С. 91–96.
7. Міщенко В. Базель-III: нові підходи банківського регулювання / В. Міщенко, А. Незнамова // Вісник НБУ. – 2011. – № 1. – С. 4 – 9.

Тема 6

1. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: Навч. посібник / В.М.Добров, О.А.Мартинюк-Медкова, С.М.Непоняций; Одес. держ. екон.ун-т. – Одеса: ВМВ: 2005. – 292 с.
2. Мельник П. В. Банківські системи зарубіжних країн: підручник / П. В. Мельник, Л.Л.Тарангул, О. Д. Гордей. – К. : Алерта, Центр учбової літератури, 2010. – 589 с.
3. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн. [Текст] Навчально-методичний посібник. – Львів, Київ: «Триаді плюс», «Алерта», 2018. – 160 с.
4. Скоморович І.Г., Кубів С.І., Вербицька Т.П. та ін. Історія грошей і банківництва. За заг. ред. докт. екон. наук, проф. С.К.Реверчука. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – 391 с.
5. Циганов С.А. Генезис банківських систем у трансформаційних економіках: структурно-функціональний аналіз. К.: Академпрес, 2006.

6. Шамова І. В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн для спеціальності «Банківська справа»: Навч.-метод. посіб. для самостійного вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2007. – 160 с.
7. Дук І.В. Еволюція, стадії розвитку і функції центральних банків розвинутих країн світу / І. Дук // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. – 2009. – Вип. 2 (46). – С. 91–96.
8. Міщенко В. Базель-III: нові підходи банківського регулювання / В. Міщенко, А.Незнамова // Вісник НБУ. – 2011. – № 1. – С. 4 – 9.
9. Слобода Л. Я. Зарубіжний досвід управління капіталом банків / Л. Я. Слобода,
10. Чамро Ю.О. Еволюція розвитку центральних банків та їх історичні типи / Ю.О. Чамро // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2011. – №3 (12). – С. 231–236.

Інтернет ресурси:

1. Банк Англії: www.bankofengland.co.uk
2. Банк міжнародних розрахунків: www.bis.org
3. Банк Японії: www.boj.or.jp/en/
4. Європейський банк реконструкції і розвитку: www.ebrd.com
5. Європейський центральний банк: www.ecb.int
6. Ісламський банк розвитку: www.isdb.org
7. Міжнародний валютний фонд: www.imf.org
8. Світовий банк: www.worldbank.org
9. Федеральна корпорація по страхуванню депозитів: www.fdic.gov
10. Федеральна резервна система США: www.federalreserve.gov

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття.

План семінарського заняття №4

Тема 7. Міжнародні валютно-фінансові установи.

Тема 8. Фінансова та грошово-кредитна системи Європейського Союзу

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Фінанси», «Гроші і кредит», «Банківська система», «Бюджетна система», «Фінансовий ринок», «Міжнародні фінансові організації», «Корпоративні фінанси».

Мета семінару: засвоєння студентами навчального матеріалу з теми, яка стосується функціонування міжнародних валютно-фінансових установ та створення Європейської системи центральних банків (ЄСЦБ) і єдиної європейської валюти.

Завданнями семінарського заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Дати загальну характеристику регіональних валютно-кредитних організацій.
2. З якою метою створено БМР?
3. Коли та з якою метою був створений ЄБРР?
4. Назвати пріоритетні напрями діяльності ЄБРР.
5. Які інструменти фінансування використовує у своїй діяльності ЄБРР?
6. Назвати напрями співробітництва ЄБРР з Україною.
7. Мета створення ЧБТР. Які країни є його членами?
8. Членом яких міжнародних валютно-кредитних організацій є Україна?
9. Назвати основні етапи створення Європейського валютного союзу
10. Дати характеристику фінансово-кредитних інститутів Європейського Союзу
11. Передумови та хронологія введення єдиної європейської валюти

План семінару: (проблемні питання і завдання, які спрямовують студента на їх обговорення)

1. Інтеграційні процеси у світовій економіці та необхідність регулювання міжнародних валютних та фінансово-кредитних відносин
2. Міжнародний валютний фонд. Організація та функціональне призначення МВФ
3. Група Світового банку. Основи організації, структура та призначення Світового банку
4. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інститути
5. Європейський банк реконструкції та розвитку. Порядок створення, призначення і функції ЄБРР
6. Банк міжнародних розрахунків
7. Передумови створення Європейської системи центральних банків (ЄСЦБ) і єдиної європейської валюти
8. Етапи створення Європейського валютного союзу
9. Етапи введення єдиної європейської валюти

Додаткові завдання для підготовки до семінару: (підготовка доповідей, рефератів, есе, презентацій тощо на теми, які пропонуються викладачем або студентом, але з обов'язковим узгодженням з викладачем).

Теми рефератів та доповідей

1. Міжнародний валютний фонд та його відносини з Україною.
2. Світовий банк. Напрями його співробітництва з Україною.
3. Регіональні міжнародні валютно-кредитні організації.
4. Європейський банк реконструкції та розвитку. Форми співробітництва з Україною.
5. Банк міжнародних розрахунків
6. Європейська система центральних банків
7. Європейський валютний союз

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, виконання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Основна та допоміжна література:

Тема 7

1. Гербич Л. А. Фінансові та кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / Л. А. Гербич. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 440 с.
2. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / З. В. Герасимчук [та ін.] ; Луц. нац. техн. ун-т. - Херсон : ОЛДІ-плюс, 2015. -570 с
3. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / Ніколаєнко Ю. В. - Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2015. - 187 с..
4. Красавина Л.М. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения: учебник. / Л.М. Красавина. – М.: Финансы и статистика, 2010. – 576 с.
5. Лисенков Ю.М., Коротка Т.А. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн. - К.: Зовнішня торгівля, 2005. - 118 с.
6. Мельник П. В. Банківські системи зарубіжних країн : підручник / П. В. Мельник, Л.Л Тарангул, О. Д. Гордей. – К. : Алерта, Центр учбової літератури, 2010. – 589 с.
7. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн. [Текст] Навчально-методичний посібник. – Львів, Київ: «Триаді плюс», «Алерта», 2018. – 160 с.
8. Скоморович І.Г., Кубів С.І., Вербицька Т.П. та ін. Історія грошей і банківництва. За заг. ред. докт. екон. наук, проф. С.К.Реверчука. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. - 391с.
9. Циганов С.А. Генезис банківських систем у трансформаційних економіках: структурно-функціональний аналіз. К.: Академпрес, 2006.
10. Шамова І. В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн для спеціальності «Банківська справа»: Навч.-метод. посіб. для самостійного вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2007. – 160 с.
11. Кириченко М. Інтернаціоналізація банківської діяльності: досвід країн Центрально-Східної Європи і перспективи для України // Вісник НБУ. - 2006. - № 8. - С. 25-28.
12. Міокова Н. В. Співробітництво України з Міжнародним валютним фондом / Н.В.Міокова // Статистика України. – 2011. – № 1. – С. 86–92.

13. Міщенко В. Базель-III: нові підходи банківського регулювання / В. Міщенко, А.Незнамова // Вісник НБУ. – 2011. – № 1. – С. 4 – 9.
14. В. В. Фостяк // Інвестиції: управління, практика, досвід. – 2011. - №11. – С. 25-31.

Тема 8

1. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / З. В. Герасимчук [та ін.] ; Луц. нац. техн. ун-т. - Херсон : ОЛДІ-плюс, 2015. -570 с
2. Європейський Союз: теорія і практика інтеграції заради успіху : навч. посіб. / [Матвійчук А. В. та ін.] ; за заг. ред. А. В. Матвійчука ; Міжнар. екон.-гуманітар. ун-т ім. С. Дем'янчука. - Рівне : Волинські обереги, 2019. - 155 с.
3. Кравець В.М., Кравець О.В. Західноєвропейський банківський бізнес: становлення і сучасність / За ред. В.І. Міщенка. – К.: Знання-Прес, 2003
4. Красавина Л.М. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения: учебник. / Л.М. Красавина. – М.: Финансы и статистика, 2010. – 576 с.
5. Мельник П. В. Банківські системи зарубіжних країн : підручник / П. В. Мельник, Л.Л.Тарангул, О. Д. Гордей. – К. : Алерта, Центр учбової літератури, 2010. – 589 с.
6. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн. [Текст] Навчально-методичний посібник. – Львів, Київ: «Триаді плюс», «Алерта», 2018. – 160 с.
7. Циганов С.А. Генезис банківських систем у трансформаційних економіках: структурно-функціональний аналіз. К.: Академпрес, 2006.
8. Шнирков О.І., Кузнецов О.В., Кульпінський С.В. Європейський валютний союз: Навчальний посібник. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2001.
9. Шамова І.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн. Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001.
10. Златіна Н. Особливості банківських систем зарубіжних країн (на прикладі Франції, Німеччини, Італії та Швейцарії) / Н. Златіна // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. - 2010. - Вип. 84. - С. 90-93.
11. Кашпур Ю.А. Міжнародний досвід реформування банківських систем у розвинутих країнах світу / Ю.А. Кашпур // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.3. – С.150–156.
12. Кириченко М. Інтернаціоналізація банківської діяльності: досвід країн Центрально-Східної Європи і перспективи для України // Вісник НБУ. - 2006. - № 8. - С. 25-28.
13. Міщенко В. Базель-III: нові підходи банківського регулювання / В. Міщенко, А.Незнамова // Вісник НБУ. – 2011. – № 1. – С. 4 – 9.
14. Україна в європейському науково-освітньому та інноваційному просторі: концепція адаптації та інтеграції в умовах угоди про асоціацію з Європейським Союзом : [монографія] / С. В. Іванов [та ін.] [наук. ред. В. І. Ляшенко] ; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. -Київ : НАН України : Ін-т економіки пром-сті, 2019. - 311 с.
15. Щодо інтеграції банківської системи України до банківської системи Європейського Союзу: аналітична записка [Електронний ресурс] /

Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua>.

Інтернет ресурси:

1. Банк міжнародних розрахунків: www.bis.org
2. Європейський банк реконструкції і розвитку: www.ebrd.com
3. Європейський центральний банк: www.ecb.int
4. Міжнародний валютний фонд: www.imf.org
5. Світовий банк: www.worldbank.org

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор
Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття.

План семінарського заняття №5

Тема 8. Фінансова та грошово-кредитна системи Європейського Союзу

Тема 9. Фінансова та грошово-кредитна системи США

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Фінанси», «Гроші і кредит», «Банківська система», «Бюджетна система», «Фінансовий ринок», «Міжнародні фінансові організації», «Корпоративні фінанси».

Мета семінару: засвоєння студентами навчального матеріалу з теми, яка стосується питань етапів введення єдиної європейської валюти та інститутів Європейського Союзу, а також особливостей та характеристик основних елементів грошово-кредитної системи США.

Завданнями семінарського заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Створення Європейської системи центральних банків (ЄСЦБ)
2. Призначення та функції Європейського інвестиційного банку
3. У чому полягає призначення Європейського центрального банку (ЄЦБ)?

4. Який економіко-правовий статус і які функції виконує ЄЦБ ?
5. Організаційна структура та характеристика підрозділів ЄЦБ
6. Монетарна політика ЄЦБ та її інструментарій
7. Механізм та основні напрями монетарної політики ЄЦБ
8. Яку форму власності має капітал федеральних резервних банків США?
9. Характеристика Федеральної резервної системи США
10. Структура Федеральної резервної системи США
11. У чому сутність дворівневої грошово-кредитна система США?
12. Характеристика форми грошей у США
13. Склад грошової маси США.
14. Основні важелі контролю за загальною масою грошей в обігу з боку ФРС.
15. Основні риси федеральної політики США.
16. Основне джерело доходів держави у США
17. У чому полягала сутність Закону США «Про вільний банківський режим».

План семінару: (проблемні питання і завдання, які спрямовують студента на їх обговорення)

1. Інститути Європейського Союзу. Європейський центральний банк (ЄЦБ). Економіко-правовий статус і функції ЄЦБ. Організаційна структура і функції ЄЦБ
2. Механізм та основні напрями монетарної політики ЄЦБ. Інструментарій та основні напрями монетарної політики ЄЦБ.
3. Європейський інвестиційний банк.
4. Особливості та характеристика основних елементів грошово-кредитної системи США
5. Еволюція грошово-кредитної системи США
6. Особливості розвитку та етапи формування грошово-кредитної системи США.
7. Структура ФРС та її роль в кредитній системі США
8. Особливості функціонування та види комерційних банків в США
9. Спеціалізовані фінансово-кредитні установи в кредитній системі США
10. Форми концентрації та централізації банківського капіталу в США
11. Банківський нагляд у США
12. Федеральна корпорація страхування депозитів

Додаткові завдання для підготовки до семінару: (підготовка доповідей, рефератів, есе, презентацій тощо на теми, які пропонуються викладачем або студентом, але з обов'язковим узгодженням з викладачем).

Теми рефератів та доповідей

1. Фінансово-кредитні інститути Європейського Союзу
2. Європейський центральний банк: статус, функції та організаційна структура
3. Механізм та основні напрями монетарної політики ЄЦБ
4. Європейський інвестиційний банк, його призначення та функції
5. Становлення та сучасний стан грошової системи США
6. Долар США у ролі світової резервної та розрахункової валюти
7. Особливості кредитної системи США

8. Федеральна резервна система США
9. Спеціалізовані банки та небанківські кредитно-фінансові установи США

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, виконання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Основна та допоміжна література:

Тема 8

1. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / З. В. Герасимчук [та ін.] ; Луц. нац. техн. ун-т. - Херсон : ОЛДІ-плюс, 2015. -570 с
2. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / Ніколаєнко Ю. В. - Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2015. - 187 с..
3. Економіка та інформаційна безпека зарубіжних країн : навч. посіб. / З. В. Валіулліна ; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. - Рівне : Волинські обереги, 2017. - 275 с.
4. Красавина Л.М. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения: учебник. / Л.М. Красавина. – М.: Финансы и статистика, 2010. – 576 с.
5. Мельник П. В. Банківські системи зарубіжних країн : підручник / П. В. Мельник, Л.Л.Тарангул, О. Д. Гордей. – К. : Алерта, Центр учбової літератури, 2010. – 589 с.
6. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн. [Текст] Навчально-методичний посібник. – Львів, Київ: «Триаді плюс», «Алерта», 2018. – 160 с.
7. Циганов С.А. Генезис банківських систем у трансформаційних економіках: структурно-функціональний аналіз. К.: Академпрес, 2006.
8. Шнирков О.І., Кузнецов О.В., Кульпінський С.В. Європейський валютний союз: Навчальний посібник. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2001.
9. Шамова І.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн. Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001.
10. Златіна Н. Особливості банківських систем зарубіжних країн (на прикладі Франції, Німеччини, Італії та Швейцарії) / Н. Златіна // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. - 2010. - Вип. 84. - С. 90-93.
11. Кашпур Ю.А. Міжнародний досвід реформування банківських систем у розвинутих країнах світу / Ю.А. Кашпур // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.3. – С.150–156.
12. Кириченко М. Інтернаціоналізація банківської діяльності: досвід країн Центрально-Східної Європи і перспективи для України // Вісник НБУ. - 2006. - № 8. - С. 25-28.
13. Міщенко В. Базель-III: нові підходи банківського регулювання / В. Міщенко, А.Незнамова // Вісник НБУ. – 2011. – № 1. – С. 4 – 9.
14. Україна в європейському науково-освітньому та інноваційному просторі: концепція адаптації та інтеграції в умовах угоди про асоціацію з Європейським Союзом : [монографія] / С. В. Іванов [та ін.] [наук. ред. В. І.

Ляшенко] ; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. -Київ : НАН України : Ін-т економіки пром-сті, 2019. - 311 с.

- 15.Щодо інтеграції банківської системи України до банківської системи Європейського Союзу: аналітична записка [Електронний ресурс] / Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua>.

Тема 9

1. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / З. В. Герасимчук [та ін.] ; Луц. нац. техн. ун-т. - Херсон : ОЛДІ-плюс, 2015. -570 с
2. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / Ніколаєнко Ю. В. - Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2015. - 187 с..
3. Мельник П. В. Банківські системи зарубіжних країн : підручник / П. В. Мельник, Л.Л.Тарангул, О. Д. Гордей. – К. : Алерта, Центр учбової літератури, 2010. – 589 с.
4. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн. [Текст] Навчально-методичний посібник. – Львів, Київ: «Тріаді плюс», «Алерта», 2018. – 160 с.
5. Фінансові системи зарубіжних країн : навч. посіб. / Савастєєва О. М. ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - Київ : Гуляєва В. М., 2019. - 177 с.
6. Шнирков О.І., Кузнецов О.В., Кульпінський С.В. Європейський валютний союз: Навчальний посібник. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2001.
7. Шамова І.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн. Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001.
8. Зайцев О. Банки-инноваторы // Банковская практика за рубежом. - 2008. - № 7. - С. 58-65.
9. Златіна Н. Особливості банківських систем зарубіжних країн (на прикладі Франції, Німеччини, Італії та Швейцарії) / Н. Златіна // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. - 2010. - Вип. 84. - С. 90-93.
- 10.Кашпур Ю.А. Міжнародний досвід реформування банківських систем у розвинутих країнах світу / Ю.А. Кашпур // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.3. – С.150–156.
- 11.Кириченко М. Інтернаціоналізація банківської діяльності: досвід країн Центрально-Східної Європи і перспективи для України // Вісник НБУ. - 2006. - № 8. - С. 25-28.
- 12.Міщенко В. Базель-III: нові підходи банківського регулювання / В. Міщенко, А. Незнамова // Вісник НБУ. – 2011. – № 1. – С. 4 – 9.

Інтернет ресурси:

1. Європейський банк реконструкції і розвитку: www.ebrd.com
2. Європейський центральний банк: www.ecb.int
3. Міжнародний валютний фонд: www.imf.org
4. Світовий банк: www.worldbank.org
5. Федеральна корпорація по страхуванню депозитів: www.fdic.gov
6. Федеральна резервна система США: www.federalreserve.gov

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття.

План семінарського заняття №6

Тема 10. Фінансова та грошово-кредитна системи Великої Британії.

Тема 11. Фінансова та грошово-кредитна системи Японії.

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Фінанси», «Гроші і кредит», «Банківська система», «Бюджетна система», «Фінансовий ринок», «Міжнародні фінансові організації», «Корпоративні фінанси».

Мета семінару: засвоєння студентами навчального матеріалу з теми, яка стосується особливостей та основних етапів становлення грошово-кредитних систем Великої Британії та Японії.

Завданнями семінарського заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Особливості історичного розвитку грошової системи Великої Британії
2. Наслідки Першої і Другої світових війн для грошової системи Великої Британії
3. Особливості надбудови кредитної системи країни
4. Види кредитних установ у Великій Британії
5. Особливості кредитної системи Великої Британії та її структура
6. Банк Англії, його функції та роль в кредитній системі
7. Характеристика діяльності кредитних установ Великої Британії
8. Небанківські кредитно-фінансові установи Великої Британії
9. Характеристика кредитної системи Японії.
10. Структура кредитної системи Японії.
11. Особливості банківської системи Японії.
12. Зміни, що відбулися у грошовій системі Японії у ХХ ст.
13. Що сприяло підвищенню курсу єни у 80—90-ті роки ХХ ст.?
14. Банки, створені у країні згідно із законами 1872 і 1897 р.

- 15.Грошова система Японії: еволюція та сучасний стан.
- 16.Центральний банк Японії: особливості діяльності.
- 17.Комерційні банки Японії: види та особливості діяльності.
- 18.Спеціалізовані кредитно-фінансові установи Японії.

План семінару: (проблемні питання і завдання, які спрямовують студента на їх обговорення)

1. Специфічні риси та основні етапи становлення грошово-кредитної системи Великої Британії
2. Англійський фунт стерлінгів як резервна валюта
3. Стерлінгова зона та роль фунта в ЄВС
4. Структура банківського сектора Великої Британії
5. Банк Англії як центральний емісійний банк країни
6. Спеціалізовані комерційні банки Великої Британії
7. Грошово-кредитна система Японії: особливості формування, розвитку та сучасного стану
8. Грошовий обіг у Японії до та після Другої світової війни
9. Японська єна як резервна та міжнародна валюта країн Азійсько-Тихоокеанського регіону
- 10.Особливості кредитної і банківської системи Японії
- 11.Функціонування іноземних банків і державних кредитно-фінансових установ в Японії
- 12.Грошово-кредитне регулювання як головна функція Банку Японії
- 13.Банківський нагляд в Японії

Додаткові завдання для підготовки до семінару: (підготовка доповідей, рефератів, есе, презентацій тощо на теми, які пропонуються викладачем або студентом, але з обов'язковим узгодженням з викладачем).

Теми рефератів та доповідей

1. Стерлінгова зона та роль фунта в Європейському валютному Союзі
2. Особливості становлення банківської системи Великої Британії
3. Банк Англії: статус, призначення та функції
4. Небанківські кредитно-фінансові установи Великобританії.
5. Японська єна як резервна та міжнародна валюта
6. Особливості становлення банківської системи Японії
7. Центральний банк Японії : статус, призначення та функції
8. Небанківські кредитно-фінансові установи Японії.

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, виконання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Основна та допоміжна література:

Тема 10

1. Гербич Л. А. Фінансові та кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / Л. А. Гербич. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 440 с

2. Економіка та інформаційна безпека зарубіжних країн : навч. посіб. / З. В. Валіулліна ; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. - Рівне : Волинські обереди, 2017. - 275 с.
3. Іванов В.М., Софіщенко І.Я. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: курс лекцій. – К.: МАУП, 2018. – 234 с.
4. Кравець В.М., Кравець О.В. Західноєвропейський банківський бізнес: становлення і сучасність / За ред. В.І. Міщенко. – К.: Знання-Прес, 2003
5. Мельник П. В. Банківські системи зарубіжних країн : підручник / П. Мельник, Л.Тарангул, О. Гордей. – К. : Алерта, Центр учбової літератури, 2010. – 589 с.
6. Реверчук С.К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн. [Текст] Навчально-методичний посібник. – Львів, Київ: «Триаді плюс», «Алерта», 2018. – 160 с.
7. Фінансові системи зарубіжних країн : навч. посіб. / Савастєєва О. М. ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - Київ : Гуляєва В. М., 2019. - 177 с.
8. Шнирков О.І., Кузнецов О.В., Кульпінський С.В. Європейський валютний союз: Навчальний посібник. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2001.
9. Шамова І.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн. Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001.
10. Кашпур Ю.А. Міжнародний досвід реформування банківських систем у розвинутих країнах світу / Ю.А. Кашпур // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.3. – С.150–156.
11. Кузнецов О. Монетарна політика Великобританії: досвід подолання інфляції // Вісник НБУ. – 2008. – № 9. – С. 40-43.
12. Мамонтов А. Диалектика британського банківського ринку // Банківська практика зарубіжжям. - 2008. - № 10. - С. 26-30.
13. Міщенко В. Базель-III: нові підходи банківського регулювання / В. Міщенко, А.Незнамова // Вісник НБУ. – 2011. – № 1. – С. 4 – 9.
14. Чамро Ю.О. Еволюція розвитку центральних банків та їх історичні типи / Ю.О. Чамро // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2011. – №3 (12). – С. 231–236.

Тема 11

1. Фінансові системи зарубіжних країн : навч. посіб. / Савастєєва О. М. ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - Київ : Гуляєва В. М., 2019. - 177 с.
- 2.
3. Єгоричева С.Б. Організація діяльності банків в зарубіжних країнах: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 208 с
4. Масленников В.В. Зарубежные банковские системы: Научное издание: Москва: ТД «Элит-2000», 2001. – 392 с.
5. Мельник П. В. Банківські системи зарубіжних країн : підручник / П. Мельник, Л.Тарангул, О. Гордей. – К. : Алерта, Центр учбової літератури, 2010. – 589 с.
6. Шамова І.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн. Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001.

7. Дук І.В. Еволюція, стадії розвитку і функції центральних банків розвинутих країн світу / І. Дук // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. – 2009. – Вип. 2 (46). – С. 91–96.
8. Кашпур Ю.А. Міжнародний досвід реформування банківських систем у розвинутих країнах світу / Ю.А. Кашпур // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.3. – С.150–156.
9. Краевая А. Банковский сектор Восточной Европы на волне перемен // Банковская практика за рубежом. – 2007. - № 8. – С. 15-21.
10. Ліфанова М. І., Проблеми і перспективи розвитку світової валютної системи в посткризовий період / М. Ліфанова. // Економіка.Управління.Іновації.– 2014.- №1.
11. Сенина Д.Н. Результаты изменения денежно-кредитной политики Банка Японии в 2013 г. / Д.Н. Сенина // Актуальные проблемы современной Японии, вып. XXVIII. – 2014. – С. 54-64.

Інтернет ресурси:

1. Банк Англії: www.bankofengland.co.uk
2. Банк міжнародних розрахунків: www.bis.org
3. Європейський банк реконструкції і розвитку: www.ebrd.com
4. Європейський центральний банк: www.ecb.int
5. Міжнародний валютний фонд: www.imf.org
6. Світовий банк: www.worldbank.org
7. Банк міжнародних розрахунків: www.bis.org
8. Банк Японії: www.boj.or.jp/en/

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття.

План семінарського заняття №7

Тема 12. Принципи функціонування фінансової та грошово-кредитної систем в ісламських країнах

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Фінанси», «Гроші і кредит», «Банківська система», «Бюджетна система», «Фінансовий ринок», «Міжнародні фінансові організації», «Корпоративні фінанси».

Мета семінару: засвоєння студентами навчального матеріалу з теми, яка стосується особливостей функціонування ісламської моделі фінансової системи.

Завданнями семінарського заняття є:

- опрацювання основного навчального матеріалу із поданої теми;
- аналіз додаткових літературних джерел стосовно питань, що виносяться на семінарське заняття;
- формування системи навичок та умінь студентів у контексті досліджуваної тематики;
- виявлення напрямів практичного застосування отриманих теоретичних знань;
- оцінювання рівня підготовки студентів в межах семінарського заняття з метою подальшого стимулювання їхньої навчальної активності.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Які особливості ісламської моделі фінансової системи?
2. У чому полягає вплив релігії на функціонування банків в ісламських країнах?
3. У чому специфіка ведення фінансової діяльності у країнах ісламу?
4. Структура грошово-кредитної системи ісламських країн
5. Дати характеристику кредитно-фінансовим інститутам Близького Сходу
6. Ісламських банк: особливості створення та специфіка діяльності
7. Функції центрального банку в ісламських країнах
8. Державні спеціалізовані кредитні агентства в ісламських країнах
9. Характеристика інвестиційних компаній країн Близького сходу
10. Показати загальні риси та відмінності ісламського банку та банків світу

План семінару: (проблемні питання і завдання, які спрямовують студента на їх обговорення)

1. Ісламська модель фінансової системи
2. Вплив мусульманської релігії на функціонування банків в ісламських країнах
3. Структура грошово-кредитної системи ісламських країн
4. Фінансові структури Близького Сходу
5. Ісламських банк. Функції Центрального банку ісламських країн
6. Державні спеціалізовані кредитні агентства
7. Інвестиційні компанії
8. Загальні риси та відмінності ісламського та банків світу

Додаткові завдання для підготовки до семінару: (підготовка доповідей, рефератів, есе, презентацій тощо на теми, які пропонуються викладачем або студентом, але з обов'язковим узгодженням з викладачем).

Теми рефератів та доповідей

1. Ісламська модель грошово-кредитної системи
2. Мусульманська релігія і банківська діяльність: особливості впливу
3. Фінансово-кредитні інститути у країнах Близького Сходу
4. Ісламських банк: особливості та специфіка функціонування
5. Ісламські державні спеціалізовані кредитні агентства

Форми контролю знань – обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, виконання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару:

Основна та допоміжна література:

1. Гербич Л. А. Фінансові та кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / Л. А. Гербич. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 440 с.
2. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / З. В. Герасимчук [та ін.] ; Луц. нац. техн. ун-т. - Херсон : ОЛДІ-плюс, 2015. -570 с
3. Лисенков Ю.М., Коротка Т.А. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн.- К.: Зовнішня торгівля, 2015. - 118 с.
4. Масленников В.В. Зарубежные банковские системы: Научное издание: Москва: ТД «Элит-2000», 2001. – 392 с.
5. Мельник П. В. Банківські системи зарубіжних країн : підручник / П. Мельник, Л.Тарангул, О. Гордей. – К. : Алерта, Центр учбової літератури, 2010. – 589 с.
6. Шамова І.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн. Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001.
7. Кашпур Ю.А. Міжнародний досвід реформування банківських систем у розвинутих країнах світу / Ю.А. Кашпур // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.3. – С. 150–156.
8. Міщенко В. Базель-III: нові підходи банківського регулювання / В. Міщенко, А. Незнамова // Вісник НБУ. – 2011. – № 1. – С. 4 – 9.
9. Скороходов А. Исламский прорыв//Банковская практика за рубежом.-2008.- № 2.-С.20-27.
- 10.Чугуєв О. А. Ісламський банкінг та його фінансові інструменти в концепції потенційної моделі фінансо-вої системи / О. А. Чугуєв, А. В. Чередниченко // Економічний часопис – XXI. – 2011. – № 3–4. – С. 13–16.

Інтернет ресурси:

1. Ісламський банк розвитку: www.isdb.org
2. Банк міжнародних розрахунків: www.bis.org
3. Європейський центральний банк: www.ecb.int
4. Міжнародний валютний фонд: www.imf.org
5. Світовий банк: www.worldbank.org

Обладнання заняття, ТЗН тощо: мультимедійний проектор

Завдання студентам на самостійне опрацювання навчального матеріалу для підготовки до наступного семінарського заняття.

РОЗДІЛ 4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінки семінарських занять (СРС)

- повна відповідь на питання (5 балів), розгорнутий, вичерпний виклад змісту питання; повний перелік необхідних для розкриття змісту питання категорій та законів;

правильне розкриття змісту категорій та законів, механізму їх взаємозв'язку і взаємодії;

здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки та узагальнення, знання історії створення таких теорій та еволюції поглядів їх представників;

уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їх риси та форми виявлення;

демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;

використання актуальних фактичних та статистичних даних, матеріалів останніх подій в економічній та фінансовій сфері в країні та за її межами;

знання необхідних законів і нормативних матеріалів України, міжнародних та міждержавних угод, обов'язкове посилання на них під час розкриття питань;

знання точних назв і функцій національних та міжнародних фінансово-кредитних установ, історії їх створення і ролі при вирішенні проблем, які ставляться у конкретному питанні.

СРС: Розгорнутий, вичерпний виклад змісту питань;
опрацювання необхідних нормативно-правових актів;
використані матеріали періодичних наукових видань;
посилання на опрацьовані джерела при висвітленні питань;
використані матеріали з практики роботи банківських установ.

- відповідь на питання (4 бали)

порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, указаних вище (якщо він потрібний для вичерпного розкриття питання);

при розкритті змісту в цілому правильно за зазначеними вимогами все ж таки студентом допущені помилки під час використання цифрового матеріалу, посилання на конкретні історичні періоди та факти, неточності у формулюванні термінів і категорій, проте з допомогою викладача він швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді.

СРС: Порівняно з виконанням роботи на найвищий бал не зроблено одного з перелічених пунктів указаних вище

- відповідь на питання (3 бали)

порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття двох з пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання);

одночасно мають місце обидва типи недоліків, які окремо характеризують критерії щодо 4 балів;

відповідь малообґрунтована, неповна;
студент не знайомий з законодавчими матеріалами, матеріалами періодичності преси з фінансових та загальноекономічних питань;
студент лише з допомогою викладача може зрозуміти та виправити свої помилки.

СРС: Робота недостатньо обґрунтована, неповна;
використані матеріали лише підручника.

- відповідь на питання (2 бали)

порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття трьох чи більше пунктів указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання);

одночасно мають місце два чи більше типів недоліків, які окремо характеризують критерії 3 балів;

у відповіді відсутні належні докази і аргументи, зроблені висновки не відповідають загальноприйнятим, хибні;

характер відповіді дає підставу стверджувати, що студент неправильно зрозумів суть питання чи не знає правильної відповіді;

Допущені грубі помилки і студент не може їх виправити.

СРС: Робота виконана не в повному обсязі;

використані матеріали лише підручника.

- відповідь на питання (0 балів)

характер відповіді дає підставу стверджувати, що студент неправильно зрозумів суть питання чи не знає правильної відповіді;

Допущені грубі помилки і студент не може їх виправити.

СРС: Самостійна робота не виконана

Укладач **Блащук-Дев'яткіна Н.З. к.е.н., доцен**